

Brüssel, 21.9.2020
COM(2020) 585 final

2020/0272 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

seisukoha kohta, mis võetakse Euroopa Liidu nimel Maailma Tolliorganisatsiooni harmoneeritud süsteemi komitee 66. istungil seoses klassifitseerimise arvamuste, klassifitseerimise otsuste, harmoneeritud süsteemi selgitavate märkuste muudatuste või muude harmoneeritud süsteemi tõlgendamist käsitlevate nõuannete ning harmoneeritud süsteemi ühetaolist tõlgendamist harmoneeritud süsteemi konventsiooni alusel võimaldavate soovitude vastuvõtmisega

SELETUSKIRI

1. KAVANDATAV REGULEERIMISESE

Käesoleva ettepanekuga täiendatakse otsuseelnõud, millega määrati kindlaks liidu nimel Maailma Tolliorganisatsiooni harmoneeritud süsteemi komitee (edaspidi „HSi komitee“) 66. istungjärgul 2020. aasta septembris võetav seisukoht ja mis esitati nõukogule 21. augustil 2020 (COM(2020) 427).

2. ETTEPANEKU TAUST

2.1. Rahvusvaheline kaupade kirjeldamise ja kodeerimise harmoneeritud süsteemi konventsioon

Rahvusvahelise kaupade kirjeldamise ja kodeerimise harmoneeritud süsteemi konventsiooni eesmärk on hõlbustada rahvusvahelist kaubandust ning eelkõige rahvusvahelise kaubandusega seotud statistika kogumist, võrdlemist ja analüüsi. Selle lisa sisaldab HSi nomenklatuuri ehk rahvusvahelist harmoneeritud süsteemi, mis võimaldab osalevatel riikidel kaubeldavad kaubad tolli jaoks ühisel alusel klassifitseerida. HSi nomenklatuur sisaldab kaupade kirjeldust, mis on esitatud rubriikide ja alamrubriikidena, ja nende numbrilisi koode, mis põhinevad kuuenumbrilisel koodisüsteemil. HSi nomenklatuur vaadatakse läbi iga viie aasta järel¹. Seda kasutab enam kui 190 tolliasutust kõikjal maailmas, mis tähendab, et rohkem kui 98 % kõigist maailmas kaubeldavatest kaupadest on selle järgi klassifitseeritud.

Leping jõustus 1. jaanuaril 1988.

Euroopa Liit ja kõik liikmesriigid on lepingu osalised².

2.2. Maailma Tolliorganisatsioon (WCO)

Maailma Tolliorganisatsioon (WCO), mis loodi 1952. aastal Tollikoostöö Nõukoguna, on sõltumatu valitsustevaheline organ, mille ülesanne on muuta tolliasutused tulemuslikumaks ja tõhusamaks. Praegu esindab organisatsioon 183 tolliasutust kogu maailmas. WCO juhtorgan on nõukogu. Liit teostab WCOs ajutisele liikmele omaseid õigusi ja kohustusi, kuni jõustub Tollikoostöö Nõukogu asutamise konventsiooni muudatus.

WCO juhtorgan on nõukogu, mis tugineb oma ülesannete täitmisel sekretariaadi ning mitme tehnilise ja nõuandva komitee pädevusele ja oskustele.

Harmoneeritud süsteemi komitee on tehniline komitee, kes vastutab HSi konventsiooniga seotud ettevalmistava töö eest. HSi komitee põhiülesanded on järgmised:

- töötada välja selgitavaid märkusi, klassifitseerimise arvamusi või muid nõuandeid, millest juhindudes tõlgendatakse harmoneeritud süsteemi, ning täita muid harmoneeritud süsteemiga seotud ülesandeid, mida WCO nõukogu või konventsiooniosalised vajalikuks peavad;
- töötada välja soovitusi, et tagada harmoneeritud süsteemi õigusaktide ühetaoline tõlgendamine ja kohaldamine, sh konventsiooniosaliste vaheliste klassifitseerimisvaidluste lahendamine, hõlbustades seeläbi kaubandust;

¹ Alates HSi nomenklatuuri kasutuselevõtust 1988. aastal on seda muudetud kuus korda. Muudatused jõustusid 1996., 2002., 2007., 2012. ja 2017. aastal. Kuuenda läbivaatamise muudatused jõustuvad 2022. aastal.

² Nõukogu 7. aprilli 1987. aasta otsus 87/369/EMÜ rahvusvahelise kaupade kirjeldamise ja kodeerimise harmoneeritud süsteemi konventsiooni ja selle muutmisprotokolli sõlmimise kohta (EÜT L 198, 20.7.1987, lk 1).

- teha harmoneeritud süsteemi muutmise ja ajakohastamise ettepanekuid, et võtta arvesse tehnoloogia arengut, kaubandusstruktuuride muutusi ja harmoneeritud süsteemi kasutajate muid vajadusi;
- edendada harmoneeritud süsteemi laialdast kohaldamist ning käsitleda sellega seotud üldisi ja poliitilisi küsimusi.

Liidul ja selle liikmesriikidel on HSi komitees kokku ainult üks hää. HSi komitee otsused, milles käsitletakse käesoleva raamotsusega hõlmatud küsimusi, tehakse lihthäälteenamusega.

HSi konventsiooni artikli 8 lõike 2 kohaselt loetakse selgitavad märkused, klassifitseerimise arvamused, muud harmoneeritud süsteemi tõlgendamist käsitlevad nõuanded ning harmoneeritud süsteemi ühetaolise tõlgendamise ja kohaldamise tagamiseks esitatud soovitusel, mis on välja töötatud HSi komitee istungil, WCO nõukogu poolt heakskiidetuks, kui hiljemalt teise kuu lõpuks pärast kuud, mil lõppes istung, kus need vastu võeti, ei ole ükski HSi konventsiooni osaline teatanud WCO peasekretärile oma taotlusest suunata see küsimus WCO nõukogule.

2.3. Kavandatavad aktid

HSi konventsiooni artikli 6 lõike 2 kohaselt tuleb HSi komitee üldjuhul kokku kaks korda aastas. Tavaliselt toimuvad HSi komitee koosolekud märtsis ja septembris.

Esildatud otsus puudutab järgmisi õigusakte, mille HSi komitee läbi vaatab ja esialgu vastu võtab, tingimusel et WCO nõukogu kiidab selle nn vaikiva nõusoleku menetluse teel heaks:

- a) selgitavad märkused, milles selgitatakse HSi nomenklatuuri märkuste, rubriikide ja alamrubriikide tõlgendamist;
- b) klassifitseerimise arvamused, milles võetakse arvesse HSi komitee tehtud otsuseid konkreetsete toodete klassifitseerimise kohta;
- c) muud nõuanded ja soovitusel kaupade HSi nomenklatuuris klassifitseerimise kohta, näiteks klassifitseerimise otsused või muud HSi komitee vastu võetud suunised.

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. oktoobri 2013. aasta määruse (EL) nr 952/2013³ (millega kehtestatakse liidu tolliseadustik) artikli 34 lõike 7 punkti a alapunkti iii kohaselt tunnistavad liikmesriikide tolliasutused oma siduva tariifiinformatsiooniga seonduvad otsused (STI-otsused) kehtetuks, kui need ei vasta enam HSi nomenklatuuri tõlgendusele tulenevalt klassifitseerimise otsustest, klassifitseerimise arvamustest või muudatustest HSi nomenklatuuri selgitavates märkustes, mis jõustuvad alates komisjoni teatise *Euroopa Liidu Teataja* C-seerias avaldamise kuupäevast.

3. LIIDU NIMEL VÕETAV SEISUKOHT

3.1. Praktilised piirangud ELi seisukohtade ettevalmistamisel ja vastuvõtmisel

WCO harmoneeritud süsteemi komitee võtab oma mõlemal iga-aastaselt istungil vastu klassifitseerimise arvamused, klassifitseerimise otsused, harmoneeritud süsteemi selgitavate märkuste muudatused või muud harmoneeritud süsteemi tõlgendamist käsitlevad nõuanded, samuti soovitusel, mille abil tagada harmoneeritud süsteemi ühetaoline tõlgendamine harmoneeritud süsteemi konventsiooni alusel.

Praktilisest seisukohast ei ole liidul üldjuhul piisavalt aega, et võtta enne HSi komitee iga koosolekut ametlikult vastu ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 9 kohane seisukoht. Seetõttu on komisjon esitanud ettepaneku võtta vastu nõukogu raamotsus liidu nimel WCOs

³ ELT L 269, 10.10.2013, lk 1.

harmoneeritud süsteemi küsimustes võetava seisukoha kohta⁴ ja seda menetletakse praegu nõukogus.

COVID-19 puhangu tõttu teatas WCO sekretariaat siiski, et 2020. aasta septembri koosolek toimub kirjalike veebruaritulede teel.

Hoolimata asjaolust, et selle koosoleku päevakord ei olnud veel kättesaadav ning et arutelude korraldus ja vorm ei olnud veel teada, eeldati, et päevakorrapunktid, mis olid ette nähtud arutamiseks eelmisel koosolekul (HSC/65 – märts 2020), mille WCO üleilmse pandeemiaolukorra tõttu tühistas, lisatakse tõenäoliselt septembri koosoleku päevakorda. Seetõttu koostati nõukogu otsuse esimene eelnõu ja edastati see nõukogule (COM(2020) 427).

WCO muutis ära HSi komitee koosoleku kuupäevad ja päevakorra; koosolek peetakse veebis 28. septembrist 30. oktoobrini ning sellel käsitletakse peamiselt WCO läbivaatamise-allkomitee veebikohtumistel kuni 21. augustini tehtud tööd ja mõned nõukogule edastatud esimesse otsuse-eelnõusse juba lisatud punkti, samas kui kõigi muude esimese otsuse-eelnõu punktide arutamine lükatakse edasi HSi komitee järgmise koosolekuni. Võttes arvesse nende punktide arvu, mille kohta HSi komiteel palutakse sellel koosolekul otsus vastu võtta, ja nende siduvaid õiguslikke tagajärgi liidu õigusele, peetakse vajalikuks võtta ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 9 alusel vastu teine nõukogu otsus, millega täiendatakse esimest otsust ja määratakse kindlaks liidu seisukoht neis küsimustes, mille kohta tuleb HSi komiteel otsus teha (st selgitavad märkused, suunised või muud nõuanded harmoneeritud süsteemi tõlgendamise kohta).

3.2. Ettepaneku eesmärk ja sisu

HSi komitee koostatud kõnealused otsused võivad otsustavalt mõjutada liidu õigusaktide sisu, eelkõige nõukogu määrust (EMÜ) nr 2658/87 (tariifi- ja statistikanomenklatuuri ning ühise tollitariifistiku kohta) ning sellele lisatud kombineeritud nomenklatuuri (CN). Klassifitseerimise otsuseid, klassifitseerimise arvamusi või HSi nomenklatuuri selgitavate märkuste muudatusi kasutatakse selleks, et toetada klassifitseerimist, mis on ette nähtud komisjoni rakendusmäärustega kaupade CNis klassifitseerimise kohta, CNi selgitavate märkustega ja liikmesriikide tolliasutuste esitatud klassifitseerimise otsustega. Liikmesriikide tolliasutused peavad oma klassifitseerimise otsused kehtetuks tunnistama, kui need ei vasta enam HSi nomenklatuuri tõlgendusele tulenevalt klassifitseerimise otsustest, klassifitseerimise arvamustest või HSi selgitavate märkuste muudatustest.

Seepärast on asjakohane, et WCOs liidu nimel võetav seisukoht määratakse kindlaks nõukogu otsusega, mis võetakse vastu ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 9 alusel komisjoni ettepaneku põhjal.

Selliste seisukohtade kindlaksmääramisel on juhitud HSi konventsioonis kindlaks määratud üldkriteeriumidest (HSi tõlgendamise üldreeglid) ning kaupade objektiivsetest tunnustest ja omadustest.

Kavandatava seisukoha eesmärk on väljendada liidu seisukohta kaupade HSi nomenklatuuris klassifitseerimise suhtes. Samuti on selle eesmärk väljendada seisukohta HSi komitee koostatud klassifitseerimise arvamuste ja HSi selgitavate märkuste kohta.

Liikmesriikide tehniliste ekspertidega konsulteeriti tolliekspertide rühmas 2.–7. septembril 2020. Ekspertide rühma järeldused on kooskõlas soovitatud seisukohtadega, mis on esitatud nõukogu otsuse ettepaneku eelnõu lisas.

⁴ COM(2020) 196.

Kavandatav ELi seisukoht on kooskõlas kehtestatud tollipoliitika ja Euroopa Liidu Kohtu praktikaga, mille kohaselt klassifitseeritakse kaubad importimisel vastavalt nende objektiivsetele tunnustele ja omadustele.

Kavandatav seisukoht on vajalik selleks, et EL saaks väljendada oma seisukohta HSi komitee järgmisel koosolekul.

4. ÕIGUSLIK ALUS

4.1. Põhimõtted

Euroopa Liidu toimimise lepingu (edaspidi „ELi toimimise leping“) artikli 218 lõikes 9 on sätestatud: „Nõukogu võtab komisjoni [...] ettepaneku põhjal vastu otsuse, millega [...] kehtestatakse lepingus sätestatud organis liidu nimel võetavad seisukohad, kui asjaomasel organil tuleb vastu võtta õigusliku toimega akte, välja arvatud õigusaktid, millega täiendatakse või muudetakse lepingu institutsioonilist raamistikku.“

Mõiste „õigusliku toimega aktid“ hõlmab akte, millel on õiguslik toime asjaomase organi suhtes kehtiva rahvusvahelise õiguse normide alusel. Siia hulka kuuluvad ka sellised õiguslikud vahendid, mis ei ole rahvusvahelise õiguse kohaselt siduvad, aga mis „võivad mõjutada otsustavalt liidu seadusandja vastu võetud õigusaktide sisu“⁵.

Seega on esildatud otsuse (millega määratakse kindlaks liidu nimel WCOs võetav seisukoht seoses selgitavate märkuste, klassifitseerimise arvamuste või muude nõuannetega, millest juhinduda harmoneeritud süsteemi tõlgendamisel HSi konventsiooni raames) menetlusõiguslik alus ELi toimimise lepingu artikli 218 lõige 9.

4.2. Kohaldamine käesoleval juhul

Harmoneeritud süsteemi komitee ja WCO nõukogu on lepinguga, st rahvusvahelise kaupade kirjelduse ja kodeerimise harmoneeritud süsteemi konventsiooniga ettenähtud organid.

Aktid, mille HSi komitee peab vastu võtma, on õigusliku toimega aktid. Kui WCO nõukogu on kavandavad aktid heaks kiitnud, võivad need otsustavalt mõjutada ELi õigusakti, nimelt nõukogu määruse (EMÜ) nr 2658/87 (tariifi- ja statistikanomenklatuuri ning ühise tollitariifistiku kohta) 1. lisa sisu. Seda seetõttu, et liidu tolliseadustiku⁶ artikli 34 lõike 7 punkti a alapunktis iii on sätestatud: „Toll tunnistab STI-otsused⁷ kehtetuks [...] [,] kui nad ei vasta enam [...] tõlgendusele, tulenevalt [...] klassifitseerimise otsustest või klassifitseerimise arvamustest või muudatustest kaupade kirjeldamise ja kodeerimise harmoneeritud süsteemi nomenklatuuri selgitavates märkustes[, mille on vastu võtnud HSi komitee]“. Lisaks kasutatakse selliseid HSi komitee poolt ette valmistatud otsuseid (klassifitseerimise otsused, klassifitseerimise arvamused või HSi nomenklatuuri selgitavate märkuste muudatused) selleks, et toetada klassifitseerimist, mis on ette nähtud komisjoni rakendusmäärustega kaupade kombineeritud nomenklatuuris (CN) klassifitseerimise kohta, CNi selgitavate märkustega ja liikmesriikide tolli esitatud klassifitseerimise otsustega. Kavandatava aktiga ei täienda ega muudeta lepingu institutsioonilist raamistikku.

Seega on esildatud otsuse menetlusõiguslik alus ELi toimimise lepingu artikli 218 lõige 9.

⁵ Euroopa Kohtu 7. oktoobri 2014. aasta otsus kohtuasjas C-399/12: Saksamaa vs. komisjon, ECLI:EU:C:2014:2258, punktid 61–64.

⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. oktoobri 2013. aasta määrus (EL) nr 952/2013, millega kehtestatakse liidu tolliseadustik (ELT L 269, 10.10.2013, lk 1).

⁷ STI on siduv tariifiinformatsioon: tolliasutuste poolt ettevõtjatele eelnevalt esitatud klassifitseerimise otsused, et tagada imporditavate või eksporditavate kaupade suhtes kohaldatava klassifitseerimise ja tariifimenetlusega seotud õiguskindlus.

4.3. Materiaalõiguslik alus

4.3.1. Põhimõtted

ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 9 kohase otsuse materiaalõiguslik alus sõltub eelkõige selle kavandatava õigusakti eesmärgist ja sisust, mille kohta liidu nimel seisukoht võetakse. Kui kavandatava õigusaktiga taotletakse kaht eesmärki või reguleeritakse kaht valdkonda ning üht neist võib pidada peamiseks või ülekaalukaks, samas kui teine on kõrvalise tähtsusega, peab ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 9 kohasel otsusel olema üksainus materiaalõiguslik alus, st peamise või ülekaaluka eesmärgi või valdkonna tõttu nõutav õiguslik alus.

4.3.2. Kohaldamine käesoleval juhul

Kuna kavandatava õigusakti peamine eesmärk ja sisu on seotud ühise tollitariifistikuga, on esildatud otsuse materiaalõiguslik alus ELi toimimise lepingu artikkel 31, artikli 43 lõige 2 ja artikli 207 lõige 4.

4.4. Kokkuvõte

Esildatud otsuse õiguslik alus peaks olema ELi toimimise lepingu artikkel 31, artikli 43 lõige 2 ja artikli 207 lõige 4 koostoimes ELi toimimise lepingu artikli 218 lõikega 9.

5. MÕJU EELARVELE

Ettepanek ei mõjuta Euroopa Liidu eelarvet.

6. KAVANDATAVA ÕIGUSAKTI AVALDAMINE

Puudub

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

seisukoha kohta, mis võetakse Euroopa Liidu nimel Maailma Tolliorganisatsiooni harmoneeritud süsteemi komitee 66. istungil seoses klassifitseerimise arvamuste, klassifitseerimise otsuste, harmoneeritud süsteemi selgitavate märkuste muudatuste või muude harmoneeritud süsteemi tõlgendamist käsitlevate nõuannete ning harmoneeritud süsteemi ühetaolist tõlgendamist harmoneeritud süsteemi konventsiooni alusel võimaldavate soovitude vastuvõtmisega

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 31, artikli 43 lõiget 2 ja artikli 207 lõike 4 esimest lõiku koostoimes artikli 218 lõikega 9,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

ning arvestades järgmist:

- (1) Liit kiitis nõukogu otsusega 87/369/EMÜ⁸ heaks rahvusvahelise kaupade kirjeldamise ja kodeerimise harmoneeritud süsteemi konventsiooni ja selle muutmisprotokolli⁹ (edaspidi „HSi konventsioon“), millega loodi harmoneeritud süsteemi komitee (edaspidi „HSi komitee“).
- (2) HSi konventsiooni artikli 7 lõike 1 kohaselt vastutab HSi komitee muu hulgas selgitavate märkuste, klassifitseerimise arvamuste, muude harmoneeritud süsteemi tõlgendamist käsitlevate nõuannete ning harmoneeritud süsteemi ühetaolise tõlgendamise ja kohaldamise tagamist võimaldavate soovitude koostamise eest.
- (3) Harmoneeritud süsteemi komitee võtab septembri istungil eeldatavasti vastu klassifitseerimise arvamused, klassifitseerimise otsused, harmoneeritud süsteemi selgitavate märkuste muudatused või muud harmoneeritud süsteemi tõlgendamist käsitlevad nõuanded ning soovitusel, mille abil tagada harmoneeritud süsteemi ühetaoline tõlgendamine harmoneeritud süsteemi konventsiooni alusel.
- (4) On oluline meelde tuletada, et vastavalt Euroopa Liidu Kohtu väljakujunenud praktikale tuleb õiguskindluse ja kontrolli hõlbustamise huvides kaupade tolliotstarbel klassifitseerimise otsustavat kriteeriumi otsida üldiselt nende kaupade objektiivsete omaduste ja tunnuste hulgast, mis on kindlaks määratud tollitariifistiku nomenklatuuri vastava rubriigi kirjelduses ning jaotiste või gruppide märkustes.
- (5) Pidades silmas klassifitseerimise arvamusi, klassifitseerimise otsuseid, harmoneeritud süsteemi selgitavate märkuste muudatusi või muid harmoneeritud süsteemi tõlgendamist käsitlevaid nõuandeid ning soovitusi, mille abil tagada harmoneeritud

⁸ Nõukogu 7. aprilli 1987. aasta otsus 87/369/EMÜ rahvusvahelise kaupade kirjeldamise ja kodeerimise harmoneeritud süsteemi konventsiooni ja selle muutmisprotokolli sõlmimise kohta (EÜT L 198, 20.7.1987, lk 1).

⁹ EÜT L 198, 20.7.1987, lk 3.

süsteemi ühetaoline tõlgendamine harmoneeritud süsteemi konventsiooni alusel, on asjakohane määrata kindlaks liidu nimel võetav seisukoht, sest pärast klassifitseerimise arvamuste, teatavate klassifitseerimise otsuste ja harmoneeritud süsteemi selgitavate märkuste muudatuste heakskiitmist avaldatakse need komisjoni teatistes vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. oktoobri 2013. aasta määruse (EL) 952/2013 artikli 34 lõike 7 punkti a alapunktile iii ning neid hakatakse kohaldama kõigi liikmesriikide suhtes. Seisukoht esitatakse harmoneeritud süsteemi komiteele,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Lisas on esitatud liidu nimel Maailma Tolliorganisatsiooni harmoneeritud süsteemi komitee 66. istungil võetav seisukoht selgitavate märkuste, klassifitseerimise arvamuste või muude harmoneeritud süsteemi tõlgendamist käsitlevate nõuannete ning harmoneeritud süsteemi ühetaolist tõlgendamist harmoneeritud süsteemi konventsiooni alusel võimaldavate soovitude heakskiitmise kohta.

Artikkel 2

Artiklis 1 osutatud seisukoha väiksemates tehnilistes muudatustes võivad liidu esindajad leppida kokku ilma nõukogu täiendava otsuseta.

Artikkel 3

Käesolev otsus on adresseeritud komisjonile.

Brüssel,

*Nõukogu nimel
eesistuja*